

Elmeri Santala

LT, erikoistuva lääkäri, erikoistuvien kapteeni
KYS, Anestesiologian ja tehohoidon osaamiskeskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
elmeri.santala@pshyvinvointialue.fi

ERIKOISTUVAN ELÄMÄÄ

Ei hätää liika suurta, ei erikoistuvaa liika pientä

Erikoistuvan anestesiaerikoistujan elämään kuuluu olennaisena osana alamme tekniikan taitojen täydellisyteen tähtäävä harjoittelu ja kirjallisuuden opiskelu. Ylpeänä puolitoistavuotiaan taaperon isänä vapaa-ajalla suuri punainen kirja saa kuitenkin ajoittain väistää lempisarjamme Ryhmä Haun tieltä.

Sarjassa kekseliäs ja positiivinen poika Riku johtaa koiranpennuista koostuvaa moniammatillista pelastustiimiä nimeltään Ryhmä Hau. Jokaisella tiimiläisellä on oma erityisosaamisalueensa: paloautoa ajaa Samppa, ilmatyynyalusta Toma, roska-autoa Rekku, kaivinkonetta Rolle, Kaja lentää helikopterilla ja ryhmän varajohtaja Vainu ajaa poliisiautoa. Tiimin tukikohta sijaitsee Jännälähdessä, pienessä idyllisessä kaupungissa, jossa sattuu ja tapahtuu kaikenlaista. Ryhmä Hau hoitaa pelastustehtävät aina ammattitaidolla, oli kyseessä sitten pormestari Pujolan kadonneen lemmikkikana Kanatuisen etsintätehtävä taikka junan pelastaminen uhkaavalta kivivyöryltä.

Jokainen jakso alkaa samalla tavalla. Tiimi on tehtävien välissä viettämässä yhdessä aikaa harjoitellen, huoltaen tai leikkien kunnes Riku saa hätäpuhelun huolestuneelta Jännälähdessä asukkaalta. Hän kuuntelee esitiedot rauhassa loppuun keskeyttämättä, kysyy tarvittaessa lisätietoja ja päättää puhelun rohkaisevasti lausahduksella ”ei hätää liika suurta, ei pentua liika pientä”.

Seuraavaksi Riku kutsuu Ryhmä Haun kokoon tukikohtaan ja tiimiläisten ollessa valmiina ryhmän varajohtaja Vainu ilmoittaa ”Ryhmä Hau toimintavalmiina, pomot!”. Riku esittelee tiimille esitiedot, joiden pohjalta tehdään suunnitelma ja varautuminen tehtävään. Tehtävät jaetaan priori-

teettijärjestyksessä. Riku tuntee tiimensä resursseiksi ja hyödyntää jokaisen jäsenen erityisosaamista tehtävien vaatimusten mukaisesti. Vastaanottaessaan tehtävää jokainen pentu kuittaa ymmärtäneensä ohjeistuksen kukin omalla motollaan, kuten ”Vainu hoitaa homman!”. Toiminnassa toteutetaan selkeästi ennalta harjoiteltua protokollaa ja tukikohdasta liikkeelle lähtee kuhunkin tilanteeseen sopivin kokoonpano.

Tehtävillä korostuu tiimityöskentely. Jokainen tietää tehtävänsä ja tukee toistaan.

Tiimillä on selkeä johtaja, joka johtaa kentältä käsin säilyttäen etäisyyden aktiivisesta toiminnasta ylläpitääkseen kokonaiskuvaa tilanteesta.

Riku ei kuitenkaan pysty havainnoimaan kaikkea, sillä tehtävät ovat usein monimutkaisia ja monta asiaa tapahtuu samanaikaisesti.

Siksi tiimin jäsenet tuottavat Rikulle jatkuvasti kullannarvoista tietoa ympäri kenttää ja näin myös tukevat johtajuutta. Pennut eivät pelkää kertoa Rikulle ehdotuksiaan tai tuoda esille epävarmuuksiaan. Kaiken saamansa tiedon avulla Rikun päätöksenteko on ennakoivaa ja joustavaa. Tilanteen vaatiessa hän osaa olla kannustava ja luoda rohkeutta tiimiinsä. Kaikki punnitsevat yhdessä tehtävään liittyviä riskejä ja vaihtoehtoja pitäen samalla tilannetietoisuutta yllä. Johtajana Riku pystyy jatkuvasti arvioimaan suunnitelmaansa ja tarvittaessa muuttamaan sitä kesken tehtävän. Vaikka tilanteet ovat tiukoja ja paineistettuja, hän pysyy aina rauhallisena, eikä hätiköinnille ole mitään syytä. Hyvinkin usein tehtävän aikana kutsutaan tukikohdasta lisäapuja, jolloin varalla olleet tiimin jäsenet liittyvät mukaan tehtävälle. Pelastustehtävät saavat sarjassa aina onnellisen lopun ja Riku päättää jaksot motollaan ”kun hätä on suurin, hihkaise apua!” ■

Kun hätä on suurin, hihkaise apua!